

Kommunfullmäktige

Grön skatteväxling inom avfallstaxan

Motion den 23 september 2013 av Sidney Holm och Per Chrisander

Förslag till beslut

Tekniska nämnden beslutar föreslå kommunfullmäktige att anse motionen färdigbehandlad med hänvisning till att avfallstaxan redan innehåller påtagliga, styrande inslag mot ökat miljövänligt beteende samt att ett slopande av grundavgiften leder till svåröverblickbara konsekvenser för avfallsverkets ekonomi.

Sammanfattning

Avfallstaxan ska vara miljöstyrande, helt enligt intentionen i motionen. Vid varje revision av avfallstaxan tas steg i rätt riktning. I gällande taxa är det betydligt dyrare att fylla ett stort kärl varje vecka än ett litet kärl. Systemet med behovstömning gör dock att även abonnenter av stora kärl kan vara bra på att återvinna, de drar ut kärlet endast vid behov. Miljöpartiets förslag att radikalt sänka eller slopa de fasta avgifterna kräver en ingående analys av för hur mycket olika typer av kunder (enfamiljs- och flerfamiljshushållsamt verksamheter) betalar för tjänster som ÅVC och farligt avfall och att detta är rimligt. Att arbeta med enbart ekonomiska incitament är inte ensamt en väg till förändrat beteende. Kunden behöver både veta, vilja och kunna.

Förslagen i motionen

Motionen föreslår en mer miljöstyrande avfallstaxa där de fasta avgifterna sänks dramatiskt eller slopas helt. De rörliga avgifterna ska höjas motsvarande. Det ska även vara mer fördelaktigt att välja en mindre soptunna. Det ekonomiska argumentet ska bidra till ett miljövänligare beteende med syftet att öka återvinningen av hushållsavfall.

Enhetens utredning och bedömning

Enheten bifaller motionens syfte; att öka miljöstyrningseffekten av avfallstaxan. Dock har en revision av taxan nyligen genomförts och 2014 års avfallstaxa är mer miljöstyrande än tidigare taxor.

Vad gäller Miljöpartiets önskan att styra till val av mindre sopkärl; eftersom Nacka har behovstömning är det inte självklart att ett hushåll med ett stort kärl är sämre på att källsortera än ett hushåll med liten tunna. Det är storleken på kärl i kombination med hur

ofta det töms som avgör. Ett exempel från gällande taxa: ett abonnemang för osorterat restavfall kostar 70 kr per tömning för ett 370 l-kärl mot 28 kr per tömning för ett 140 l-kärl. Trots att literpriset är detsamma uppnås en sådan styrning som Miljöpartiet eftersträvar. Enheten vill förändra människors beteende med hjälp av flera faktorer, där den ekonomiska moroten är en del. För att skapa varaktiga beteendeförändringar krävs att människor vet varför förändringen behövs, det vill säga ha relevant kunskap. De måste vilja förändra, alltså ha incitament och på något sätt uppleva en vinst av förändringen. Dessutom måste de kunna genomföra förändringen – de måste ha en praktisk möjlighet. Saknas någon av dessa komponenter sker ingen varaktig förändring. Med Avfallsplan 2020 skapas förutsättningar att arbeta med alla dessa delar.

Förslagets ekonomiska konsekvenser

Grundavgiften, taxans fasta avgift, ska bidra till kommunens kostnader för drift och underhåll av återvinningscentraler och behandling av avfall som lämnas på centralerna, insamling och behandling av farligt avfall och batterier samt kostnader för kundtjänst, avfallsplanering och utveckling, information med mera. Fördelarna med att behålla ett system med grundavgift är bland annat att:

- En grundavgift som inte är inkluderad i eller knuten till hämtavgiften kan fortfarande utgå vid uppehåll i hämtning eftersom den täcker tjänster som kunden fortfarande har tillgång till.
- Grundavgiften är ett sätt att kommunicera till kunderna vad som ingår i avgiften förutom hämtning och att kommunen har kostnader för dessa tjänster.
- Grundavgift per hushåll är ett sätt att fördela avgifterna på ett tydligt och rättvist sätt utifrån nyttjandegrad. ¹⁾

Vid en omfördelning till endast rörliga avgifter måste hela taxemodellen ses över. De ekonomiska konsekvenserna av en sådan ändring kan vara mycket svåra att förutse, både för kunden och för kommunen. För det krävs bland annat att det görs en särskild och ingående analys för hur mycket olika typer av kunder (enfamiljs- och flerfamiljshushåll samt verksamheter) betalar för tjänster som ÅVC och farligt avfall och att detta är rimligt. ²⁾

Bilaga

Motionen ”Grön skatteväxling inom avfallstaxan”

Katarina Södergren
handläggare
VA- och avfallsenheten

Anders Lindh
enhetschef
VA- och avfallsenheten

¹⁾ Exemplet är hämtade ur Avfall Sveriges rapport 2008:18 ”Konstruktion av avfallstaxa”

²⁾ Som 1) ovan.